

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we SRODĘ DNIA 5 MARCA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta Peterzburška, *Poczta Północna*, z *Petersburga* pod dniem 20 marca donosi: „Wczora, w piątek, dnia 19, dla obchodzenia rocznicy tego dnia pamiętnego, w którym stolica *Francyi* bramy swe zwyciężkiemu otworzyła wojsku, i z wyciągnionemi ku niemu rękami od Monarchy Rossyjskiego przyjęła róższkę pokoju, zrana był wielki zjazd znakomitszych obojey płci osób do pałacu zimowego, gdzie w wielkim kościele, po odprawioney mszy ś. złożone zostały dziękczynne modły do Pana Zastępów, obrzędem pontyfikalnym biskupim. Tegoż dnia u Najjaśniejszey Cesarzowey Jeymości *Maryi Fedetowny* był wielki obiad, na który zaproszeni byli znakomitsi Urzędnicy i Osoby, Jenerałowie i Sztabs-Officerowie gwardyi.

Temi dniami wyszło tu z pod prassy, dzieło pod tytułem: *Wiadomość o Rękodzielniach w Rossyi, w roku 1812*, na rozkaz najwyższy Jego Cesarskiej Mości przez ministeryum spraw wewnętrznych wydane. (później umieścimy w gazecie wyciąg z ważnego tego dzieła).

Gazeta petersburška, *Senécká*, z *Petersburga*, pod dniem 13 marca umieściła: „W najwyższym Jego Cesarskiej Mości Ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi, przez JW. Ministra Oświecenia, dnia 5 marca, wyrażono: „Jego Cesarska Mość, stosownie do postanowienia Komitetu Panów Ministrów, najlaskawiej potwierdzić raczył, Głównego Doktora Sanktpetersburškego głównego lądowego szpitalu, Rádcę Nadwornego, *Heirola*, Członkiem Rady medycznéj w Ministeryum Oświecenia.”

Gazeta petersburška, *le Conservateur Impartial* z *Petersburga* pod dniem 16 marca, wyraża: „Towarzystwo, któremu powierzony jest szafunek darów, przeznaczonych na wsparcie tych, którzy ucierpieli przez najsieci nieprzyjaćielskie, ogłosiło temi dniami przez rossyjskie gazety tutejszey stolicy dalszy ciąg wspierania swoich. Summy Kuratorom tego dobroczynnego Towarzystwa, od dnia 7 października 1814. do 7 t. m., do guberniy *Moskiewskiej*, *Smoleńskiej*, *Witebskiej*, *Mohilewskiej* i innych, przesłane, obeymując w to i kosza przesłania, i t. p. wynoszą 99,129 rubli. Łącząc do tego dawniej rozesłane summy, ogół czyni: 5,959,948 rubli.

z *Zytomierza*, dnia 24 lutego. Temi dniami przechodziło przez miasto nasze 5 półków dońskich i uralskich kozaków, które należą do wojska pod dowództwem JW. Jenerala jazdy, Hrabiego *Benningera*.

z *Kolywanu* (gub. tobol.), dnia 4 lutego. Od d. 24 stycznia do d. 1 t. m. tak wielkie mieliśmy tu mrozy, jakich najstarsi nie pamiętają ludzie. Przez wszystkie te dni merkurjusz marznął.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

AUSTRYA.

Gazeta, *Journal de Francfort*, donosi z *Wiednia* dnia 8 marca: Potwierdza się, że korpus obserwacyjny do *Włoch* idzie. Oczekujemy tu przybycia Feldmarszałka, Hrabiego *Bellegarda*: mówią, iż on został mianowanym na miejscu wielkiego marszałka dworu Xiążęcia Jmci następcy tronu. — Xiążę *Reuss*, który w *Wenecyi* má dowództwo, również tu má powrócić. Ostatnie wiadomości ze *Włoch* są náypożądaniszé.

Dnia 9 marca. Wczora jeden po drugim przybiegło trzech gońców z doniesieniem, że *Napoléon* z wyspy *Elby* wyjechał. Cesarz Jmć *Franciszek*, był wtedy na reprezentacyi teatralnéj, którą kompanija amatorów w sali redutowéj dawała; uwiadomiony o tém, natychmiast opuścił zgromadzenie. Teraz wyświeciło się: jak słuszne były dopraszania się *Francyi*, ażeby *Buonaparté* gdzie indziéj był przeniesiony. Náymniejszéj tu nie mamy obawy o *Włochy*, dokąd od 12stu dni ciągle idzie 30,000 wojska. — Feldmarszałek Porucznik *Bianchi*, d. 4 t. m., do *Włoch* wyjechał. — Xiążę *Filip Ahremberg* i *Arschott* umarł tu w nocy z 6 na 7my, około godziny 2 po północy. Przyczyną śmierci jego było spadnięcie z konia d. 26 lutego, a ztąd wielkie uszkodzenie w tyle głowy.

W jedney z gazet czytamy poniższe warunki, objęte w traktatach przystąpienia *Bawaryi* i *Wirtembergu*.

Art. 2. N. Król Jmć *Bawárski* zgodzi się na wszystkie odstąpienia, które uznane będą za potrzebne, dla zabezpieczenia obu państwóm przyzwoitéj linii wojennéj.

Art. 3. N. Cesarz Jmć *Austryacki* obowiazuje się nawzajem za siebie samego i zgodnie ze sprzymierzonymi, użyć náusilniéjszego starania, i, jeśliby potrzeba było, wszystkich sił swoich, celem wyjednać dla Króla Jmci *Bawárskiego* wynagrodzenia dostatecznego, zasadzonego na względach jeograficznych, statystycznych i dochodowych, a proporcjonalnych prowincyóm odstąpionym. Wynagrodzenie to má być dogodném dla królestwa *bawárskiego*, i w taki sposób, aby z niem czyniło zupełną i niczém nieprzerwaną przestrzeń.

Art. 2. Król Jmć *Wirtemberski* zgodzi się na wszystkie odstąpienia, które będą uznane za potrzebne, dla osiągnięcia celu, objętego w artykule poprzedzającym, i oznaczenia stosunków jeograficznych, wojennych i politycznych państw niemieckich, w sposób celowi temu odpowiadający. Cesarz Jmć *Austryacki* czyni Królowi Jmci *Wirtemberskiemu* zaręczenie uroczyste, że te odstąpienia lub zamiany nie będą się mogły rozciągać do dawniészich posiadłości *wirtemberskich*.

Art. 3. Cesarz Jmć *Austryacki*, obowiazuje się nawzajem za siebie samego i zgodnie ze sprzymierzonymi, wyjednać dla Króla Jmci *Wirtemberskiego* w zamianie za odstąpienia, któreby on mógł uczynić, wynagrodzenia dostateczné, ile pozwalać będzie masą przedmiotów rozrządnych, odpowiadających celowi pokoju, i najwięcéj zbliżonych do terażniészey przestrzeni królestwa.

Wynagrodzenie to stanie się, ile tylko można, za zgodą królestwa *wirtemberskiego*, i w taki sposób, aby z niem czyniło ciąg nieprzerwany.

Dnia 1 marca. Donoszą, o następnym w ciele dyplomatycznym nominacyach: Hrabia *Elz* udaje się do *Rzymu*; Kawalér *Lebzelter* do *Petersburga*; Xiążę *Kaunitz* do *Hiszpanii*; Jenerał Hrabia *Neipperg* do *Turynu*; Jenerał *Baron Steigentesch* do *Kopenhagi*; *Baron Wessenberg* do *Monachium*; Hrabia *Bombelles* do *Szwecyi*; *Baron Buol v. Schauenstein* do *Kasselu* i *Hannoweru*; Xiążę *Jablonowski* do *Sycylii*; Hrabia *Trautmannsdorff* (náymłodszy) do *Saxonii*.

Donoszą z *Budy* o śmierci Hrabiego Szupany, wielkiego marszałka Arcy - Xiążęcia Palatyna. — Cesarz dał klucze szambelańskie Hrabieciu Wallis, Hrabieciu Bereseny i Hr. Szelses. — Xiążę Filip Leyen przybył tu z *Geroldseck*. — Pomiędzy cudzoziemcami znajduje się tu Margrabia *Lucchesini*, syn dawniejszego ministra pruskiego, który na biletach odwiedzinowych mianuje się sprawującym interessa W. Xiężny *Elizy*.

Podług wiadomości, dzisiaj otrzymanych, *Bonaparté* idzie ku *Grenoble*. Natychmiast wydano rozkazy do wojsk powracających do domów, aby na powrót naprzód postępowały; a wszystkie także wojska na nowo stanęły na stopie wojennéy.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, z *Wiednia*, dnia 23 marca: „J. C. K. Mość dotychczasowego Gubernatora dolnéy *Austrii*, Hrabiego v. *Saurau*, na Gubernatora do *Medyolanu*; a dotychczasowego Gubernatora *Galicyi*, Hrabiego v. *Goes*, Gubernatorem *Wenecyi*, łaskawie mianować raczył.”

N I E M C Y

w *Gazecie ryskiéy*, *Zuschauer*, pod napisem, z *Niemiec*, czytamy, „Pruskie wojska, które z *Renu* powracały, odebrały rozkaz znowu nazad się zwrócić — z *Wiednia* pod 15 Marca donosi gazeta berlińska, iż przez *Niemcy* południowe przechodzić będzie wielkie zagraniczne wojsko — *Saskie* władze w *Dreznie* odebrały od pruskiego Gubernatora rozkaz, odłączyć papiery nowo przypadłych prowincyi do Prus od innych dawnych; jednakże niewykonały rozkazu, niemając żadnego urzędowego obwieszczenia, względem takowego odstąpienia.

— Z pewnych doniesień mamy, że Król *Saski* przestaje na zaszytych układach — Tymczasowy rząd pruski w *Dreznie* ma trwać do powrotu Króla — Zgromadzony *Seym* hanowerski na dzień 3 kwietnia, odłożony został na czas późniejszy — Biskup *Dalberg*, wielki Xiążę frankfortski, podał na Kongressie oświadczenie, przeciw wyrokowi na krój jego wydanemu; oświadczenie to do akt przyjęte zostało — Dwór pruski, za porozumieniem się z dworem austriackim, oddał Xiężnie *Isenburg* rząd jey kraiu bez zażalenia od jeneralnego Gubernatora frankfortskiego, do przyszłego postanowienia Kongressu względem dynastyi — Xięstwo *Bergu* dla Prus odpada; pisma publiczne wyrażają, iż sławna galerya dysseldorfska, jako własność krajowa, przez *Bawaryę* powrócona zostanie — Do *Wiednia* rzeczywiście przybył deputacya z belgickiego miasta *Kortrik*, dopraszając się, aby to miasto *Francyi* powrócone było. — Król *wirtemberski* miał otrzymać gońca z żądaniem, aby otwarcie *wirtemberskiego Seymu* strzymał do zakończenia Kongressu, który ma podać zasady i prawa dla odbywania obrał — Liczba mieszkańców *Hamburga* ze 110,000, zmniejszyła się więcej, jak 60 tysięcy.

W E O C H Y.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, wyraża: „Gazeta florencka o wyjeździe *Bonapartego* z *Porto Ferajo* następujące umieściła szczegóły: „W niedzielę d. 26 lutego odprawiła się zwyczajna msza dla wojska, a po niej druga msza w kaplicy pałacowej, którey, jak zawsze, wszystkie władze słuchały. — Po mszy, zamiast zwyczajnych pokoiów, ministrowie zostali odprawieni, i jeneralny marsz uderzono: wojska, około 1,000 ludzi, oprócz osady okrętowej, zgromadziły się; o godzinie zaś 6, wszystko już było przygotowane do wstąpienia na okręta — O godzinie 9 *Napoleon* wszedł na bryg; flotylla zaś aż około 11 z portu wyszła — Po czem Jeneral *Lapi* odezwę swą wydał — Później Xiężna *Paulina*, która z matką swą w *Porto Ferajo* została, udała się do *Viareggio*, gdzie chora na łód wysiadła, i do dalszych rozkazów w dobrach iednych bawi — Wojska *Lorda Bentynka* z *Genui* do *Savony* weszły, a Król *Sardyński* przedsięwziął środki do ubezpieczenia granic *Włoskich* — Gdy *C. J. Austriacki* wskrzesił da-

wniejszy audytoryat w *Rzymie*, i przeznaczył na tę godność Pana *Odescalchi*, Kardynał *Pacca* uwiadomił go, iż dla Oyca S. wybor ten jest najprzyjemniejszym — Papież wskrzesił kongregacyą świętych obrzędów, która od 5 lat zniesioną była. Została ona pod prezydencyą kardynała *Samoglia*; składa się z 12 innych Kardynałów, 8 prałatów i 16 radców duchownych: zgromadziła się raz pierwszy dnia 7 marca i natychmiast przystąpiła do roztrząśnienia sprawy, względem świętości zmarłego *Alfonsa Maria de Liguori*, Biskupa *S. Agaty de Goti*, który z pobożnego życia i pism duchownych w kościele jest sławnym — Król *Neapolitański* wyrokiem dnia 5 lutego mianował Kommissyą do ułożenia konstytucyi, do ducha wieku stosowney. Kommissya ta już kilka posiedzeń odprawiła, w celu rozważenia zasad do tego planu podanych, który, iak tylko ukończonym zostanie i królewskie przyjęcie otrzyma, zwołane bydź mają Stany, dla iego wysłuchania i rozważenia.

F R A N C Y A.

Listy z *Paryża*, pod d. 14 i 15, (pisze gazeta ryska *Zuschauer*) donoszą: „Załoga miasta *Grenoble* przeszła na stronę *Bonapartego*. Przez co, wzmochniony on 7,000 ludzi, bez oporu wziął *Lyon*, gdzie żadnego działu nie było: ale się tu okazuje cel jego posuwania się naprzód. Jeneral *Lefebvre Desnouettes* z mocnym korpusem z *Lille* wyszedł, w celu opanowania twierdzy dla *Napoléona*; lecz wojska, zamiar jego poznawszy, posłuszeństwo wypowiedziały: on uciekł, a wojska na miejsce swoje powróciły. — W *Paryżu* wielki odkryto śpisek. Marszałek *Soult* był na jego czele: został aresztowany i poszedł do więzienia w *Vincennes*. Hrabia *Erlon* (*Drouet*) rozstrzelany. Xiążę *Feltre* znowu jest ministrem wojennym. Wszyscy prawie Marszałkowie z zapalem oświadczyli się za Królem, mianowicie *Ney*, *Macdonald*. i *Oudinot*. Pociągnęli oni z wojskami swemi ku *Lyonowi*, gdzie *Bonaparte* zupełnie już jest zamknięty. Izba deputowanych zupełnie się już zgromadziła i jest czynną. Uchwaliła ona powstanie całego narodu, a razem konskrypcyą dla popierania nowej woyny. 15go było już w *Paryżu* 15,000 ochotników uzbrojonych.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, donosi: „*Bonaparté* jest w *Lyonie*, dokąd on, jak donieśliśmy wczora, wszedł dnia 11 t. m., i od obywateli wielkiego tego miasta niezmiernie zimno był przyjęty. Dnia 15 jeszcze się on w *Lyonie* znajdował. Liczba wojska, które miał z sobą, 9 najwyżey 10,000 ludzi wynosi: gdyż regimenta, które na jego stronę przeszły, bardzo nieliczne były.

W całej południowéy *Francyi* duch narodu za królewskim oświadcza się rzędem. Wszystkie gwardye narodowe spieszenie biorą się do broni. W *Marsylii* we wszystkich oknach powiewa chorągiew biała, jak pierwszych dni po kapitulacyi *Napoléona*, w kwietniu roku przeszłego.

A k t a R z ą d o w é.

Odezwa Króla do Narodu.

W pałacu *Tuilleries*, d. 11 marca.

Po dwódziestu pięciu leciach rewolucyi, za szczególniejszą łaską Opatrzności, przywróciliśmy *Francyę* do stanu szczęścia i spokojności. Aby ten stan trwałym i niewzruszonym uczynić, daliśmy ludom naszym konstytucyą, któraby zabezpieczała wolność każdego z naszych poddanych. — Konstytucya ta, od miesiąca czerwca była codziennie prawidłem naszego postępowania, i znajdowaliśmy w Izbie Parów i w Izbie Deputowanych wszelką potrzebną pomoc do wspólnego z *Nami* działania, dla utrzymania chwały i pomyślności narodowej. — Miłość ludów naszych była najsłodszą nagrodą prac naszych i naybezpieczniejszą rękocymsią ich szczęścia. Tey to miłości w zupełném zaufaniu wzywamy przeciwko nieprzyjacielowi, który przychodzi znieważać ziemię francuzką, który chce w niej na nowo zapalić woynę obywatelską. — Powinny się przeciw niemu je-

dnoczyć wszystkie opinie. — Ktokolwiek kocha szczerze oyczyznę, ktokolwiek czuje szacunek rządu oycowskiego i wolności, prawami zabezpieczoney, nic więcej w myśli mieć nie powinien, tylko zniszczyć ciemności, który nie chce ani oyczyzny, ani rządu, ani wolności. — Wszyscy Francuzi, równi przez konstytucyę, równie są obowiązani do jej bronienia. Do nich wszystkich zwracamy ten głos, który zbawić ich wszystkich powinien. Przyszła chwila dania wielkiego przykładu: oczekujemy tego po duchu narodu wolnego i bitnego: znajdzie on nas zawsze gotowymi do kiero. mia w tém przedsięwzięciu, do którego przywiązane jest zbawienie Francyi: przedsięwzięte są środki dla strzymania nieprzyjaciela między Lionem i Paryżem. Środki nasze staną się dostatecznymi, jeżeli Naród przez swe poświęcenie się i mężstwo wystawi przeciwko mu niezwalczoną zawadę. Francya nie będzie zwyciężoną w tey walce wolności przeciw tyranii, wierności przeciwko zdradzie, Ludwika XVIII przeciwko Bonapartému. Ludwik.

Odezwa Króla do wojska.

Ludwik z Bożey łaski &c.

Naszym walecznym wojskom pozdrowienie.

Waleczni żołnierze! wy, zaszczyt i potęga królestwa naszego, w imieniu honoru rozkazuję wam wasz Król, abyście pozostali wiernymi chorągwiom waszym. Wykonaliście mu przysięgę wierności; i nie złamiecie jej. Jenerał, którego byście bronili do ostatniego tchu życia, gdyby was nie uwolnił przez uroczyste zrzeczenie się, powrócił was waszemu prawemu Królowi. Jako Członki wielkiej rodziny, której jestem oycem, a w której przez świetniejsze zasługi zaszczyt sobie zjednacie, staliście się znowu dziećmi moimi, wszystkich was w mojem noszę sercu. Cieszyłem się waszemi zwycięstwami wtenczas nawet, kiedy nie w mojej sprawie były odnoszone. Powołany znowu na tron Ojców moich, winałem sobie widzieć go wspieranym od wojsk tak walecznych, tak godnych bronić Tronu. Żołnierze! Odwołuję się do waszego przywiązania i wymagam wiary. Dawniej waszym przodkom pióro szyszaka Henryka Wielkiego, było godłem zbierania się. Teraz postawiłem na czele waszem jego praprawnuka. Idźcie za nim wiernie drogą honoru i obowiązków. Brońcie z nim wspólnie napastowaną wolność publiczną, zagrożoną upadkiem konstytucyą; brońcie waszych żon, ojców, własności, przeciw tyranii, która im grozi. Czyliż nieprzyjaciół oyczyzny nie jest także i waszym? Czyliż dla nasycenia dumy swojej, nie prowadził was przez tysiące niebezpieczeństw do nieużytecznych i morderczych zwycięstw. A kiedy mu już nie dosyć na naszey piękney Francyi, zapewneby na nowo chciał ją ogolocić z całej ludności; i pójść aż na koniec świata, okupować nowe zdobycia krwią waszą. Nie ufajcie jego wiarołomnym obietnicom. Wasz Król wzywa was; wzywa was wasza Oyczyzna. Niechay honor utrzymie was niezmiennie pod waszemi chorągwiemi. Do mnie nagroda należyć będzie. W waszych szeregach, w wyborze wiernych żołnierzy, wskażę wam waszych oficerów. Wdzięczność publiczna oceni wasze zasługi. Jeszcze jedno nateżenie, a wkrótce używać będziecie sławy i chwalebny spokojności, na które zasługuiecie. Idźcie więc waleczni, bez wahania się za głosem honoru. Pochwyćcie pierwszego zdrajcę, któryby was chciał uwodzić. Jeżeli niektórzy z was posłuchali poszeptów buntu, czas jeszcze, aby powrócili w karby powinności. Droga żalu jeszcze otwarta. Kilka szwadronów, które przestępny wódz pod la Fere chciał uwięzić, przymusiły go do oddalenia się. Oby całe wojsko poszło za tym przykładem; oby liczne korpusy, które pozostały bez skazy i nie chciały łączyć się z buntownikami, zebrały swe bataliony dla natarcia na zdrajcę i odpedzenia go; oby wytrwały w dobrym duchu. Żołnierze! wy jesteście Francuzami; Ja jestem Królem waszym. Nie dąremnie poruczam waszey odwadze i wierności, szczęście drogiey naszey oyczyzny. Dan w pałacu Tuilleryyskim dnia 11 marca 1815, panowania naszego 20 roku. (Podpisano) Ludwik.

Wczoray Xiążę Feltre, zdał sprawę Izbie deputowanych, o dotychczasowych wypadkach wojennych: „Dopiero od dwudziestu czterech godzin jestem w Ministerium, a zatem mogę tylko powszechny rzut oka przełożyć.

Wierność Jenerała Lions, zniszczyła najniebezpieczniejszy zamiar człowieka, będącego postrachem dla każdego, kto tylko kocha wolność oyczyzny. Obrzydłe spiski w południowej Francyi związane, rozszerzyły się aż do departamentu północnego. Zdało się, iż ręka Najwyższego zaprowadziła tam Xięcia Trevizy (Mortier), jakby cudem, dla ich zniszczenia. Pod wodzą Lefebvre Desnouettes miała wielka część wojska pociągnąć przeciw Noyon i Paryżowi, dla wprowadzenia tam w nieład wszystkiego. Wojsko niewiedziało samo co czyni, i jak ma opanować ważną zbrojownię w Fere. Lecz wkrótce wyszedłszy z błędu, powróciło do obowiązków. W ogóle żołnierze okazali w departamentach północnych dobrego ducha, i nie mogli być przyczyną do najmniejszej obawy, ani Królowi, ani narodowi. Lecz nie tak się rzeczy miały z wojskiem, które było w Lugdunie. Można było spuścić się na ważny zakład w Grenoblu; lecz niespodziewana zdrada uczyniła niezdolnemi środki oparcia się poruszeniom, przez które Lugdun dostał się w moc nieprzyjaciela oyczyzny. Nieschodziło zaiste na odwadze, nie można dosyć wychwalić Xiążąt, którzy stawali się konieczni opierać, i tylko dla przypadkowych okoliczności trzeba było zrzec się wytrwałych postanowień; któreby wszystko dokazały. W Lugdunie był zupełnie brak artylleryi. Należało widocznie sprowadzić ją z Grenoblu, jako z najbliższego składu broni. W Lugdunie miano tylko nieco prochów i popsute działa, które tam wojska Austryackie zostawiły. Niepodobną zatem było rzeczą dawać odpór, ile, kiedy wojsko w Grenoblu popelnilo zdradę, z powodu której ubolewać mi nad niem przychodzi. Przedsięwzięto środki, ażeby zapobiec śmiałym zamachom przeciw wolności i dobrej wierze Francuzów. Niektóre wiadomości sprawiły słuszną obawę, i zapowiedziały niebezpieczeństwo, na jakie stolica przez zdradę Lefebvre wydana być mogła. Z żalem dowiedział się N. Pan o tym niespodziewanym postępku. Monarcha poruczył mi wydział wojenny; byłoby to nikczemnością nieprzyjąć go w tak drażliwych okolicznościach. Będę wiernym wszystkim moim powinnościom, jak nim byłem całe życie względem wszystkich moich obowiązków.

Na te słowa odezwały się na trybunie oznaki ukontentowania.

Prezydent: „Wszelkie oznaki ukontentowania lub niechęci są zakazane. Jeżeli się ponowią, każę natychmiast oddalić wszystkie osoby z trybuny.

Xiążę Feltre: „Polegam na zaufaniu Króla i Izb obudwóch. Mam lat pięćdziesiąt, nie zdradziłem nikogo, i że miasto Paryż, gdy byłem w Toskanii, dało mi znakomity dowód swojego szacunku, pochodziło stąd, gdyż wiedziało, że jestem uczciwym człowiekiem. Przytaczam to jedynie dla tego, że znalazłem się pod innym od teraźniejszego Rządem, który przez powrót N. Pana szczęśliwie we Francyi przywrócony został.

Podług ostatnich doniesień (mówił dalej Xiążę Feltre), które właśnie odebrałem, nieprzyjaciół Francyi nie odniósł żadnych dalszych korzyści. Chociażby nawet niektórzy uwiedzeni wojskowi mieli zdradzić Króla i naród; jednakże wierność licznych korpusów Paryż zasłaniających, i poświęcenie się walecznych gwardy narodowych, zdolne są wszystkich zaspokoić. Jenerał Lions dowodzi teraz na miejscu zdrajcy Desnouettes i wydano rozkazy, ażeby tego niegodnego Francuza wszędzie imano.

Xiążę Feltre doniósł potem! iż obudwóch Jenerałów Lallemand, i dziesięciu prywatnych, a pomiędzy nimi kilku Adwokatów, którzy z nimi byli w porozumieniu, żandarmowie doścignęli, i że będą stawieni przed sąd wojenny.

Jeden z Deputowanych zapytał Ministra: czyli nie może dać jakiej wiadomości o woysku w Metz i Besançon? Xiążę odpowiedział, iż nie może zdostateczną pochwałą mówić o żołnierzach starey gwardyi, których Król z ufnością użyje. Wiadomości telegraficzne, teraz właśnie odebrane, są zupełnie zaspakajające.

Minister spraw wewnętrznych Xiądz Montequiou, zdał pomyslną sprawę o położeniu rzeczy w departamentach. Departament Var i Alp wdziały w milczeniu przechodzącego nieprzyjaciela Państwa, gdyż nie mogły go zwalczyć, a departament Rodanu bezbronnym napadniony został. Już Marszałek Xze Trewizy uwiadomił korpus swój o wiarołomności nieprzyjaciół naszych. Marszałek Ney łączy swój korpus, i okazuje moc i stałość charakteru, który go zawsze cechował. Marszałek Macdonald dokazawszy cudów w Lugdunie i przedsięwziawszy rzeczy prawie niepodobne do skutecznienia, powrócił nieść w ofierze talenta swoje Monarsze. Marszałek Oudinot znajduje się na czele wiernych grenadyerów Francyi; na czele owej starey gwardyi, która się tak wstawia. Ażeby wzbudzić ufność, dosyć jest wspomnieć nazwisko Marszałka, Xięcia Albuferi.

Potém wniesiono następujący projekt Króleski do prawa:

Ludwik z Bożey łaski i t. d. Chcąc od ludów naszych odwrócić plagę zagranicznego woiownika, który na wiadomość o zjawieniu się Bonapartego na Francuzkiej ziemi, mógłby wyruszyć; chcąc oraz dać dowód zupełnego ukontentowania woysku naszemu postanowiliśmy co następuje: Załogi w la Fere, Lille i Chambery, załoga w Antibes, oraz Marszałkowie: Mortier, Xiąże Trewizy i Macdonald Xiąże Tarentu, zasłużyli się oczywiście. Ma im bydź wyznaczona nagroda narodowa. Otrzymają także pensją woyskową wszysey ci, którzyby odniesli rany, lub familiie tych, którzyby polegli w boju przeciw Bonapartemu:

Wniesiono nadto: ażeby cała płata woysku, równie, jak członkom legii honorowej pensyę, regularnie były wypłaconemi.

Xiąże Belluno (Victor) wezwał w Sedanie dnia 10 b. m. woysko dywizyi swoiey do walki przeciw Bonapartemu; wiele pułków przesłało adressy wierności Królowi.

Tuteysze ciało dyplomatyczne, mając na czele najstarszego członka Barona Vincent, wynurzyło Królowi: jak je blisko obchodzą wypadki, przez które spokojność w królestwie została zaburzona, i oświadczyło życzenie zostawania około Króla.

Xiąże Berry objął dowództwo wszystkich woysk w Paryżu, i w okolicach. — Tworzą tu korpusy ochotników. Marszałek Oudinot, z Metz, a Marszałek Jourdan z Rotomazu przesłali adressy wierności Królowi. — w Departamentach zwołano główne rady, które mają bydź nieustającemi — Postanowiono surowe kary na zaciągających nieprawnie do woyska. Niemniej ogłoszono kary na zbiegostwo i na tych, którzy pobudzają do niego — Gwardye narodowe, 3,000,000 dusz wyńoszące, mają odbywać służbę częścią z woyskiem liniowym, częścią jako woysko posiłkowe: ochotnikom zapewnione są szczególne względy — Z Marsylii w dniu 5 b. m. wyruszyło 1,500 gwardyi Narodowej dla połączenia się z Jeneralem Mollis — Wezwano wszystkich oficerów i żołnierzy będących na urlopach, ażeby natychmiast wracali do pułków swoich. — Zbrojownia w la Fere uratował Jenerał Abboville. Woysko z Lille, dowodzone od dwóch zdrajców, chciało ią zająć podeściami. Abboville kazał zatoczyć działa i stanąć pod bronią załozde, która zamiast: niech żyje Cesarz! wykrzyknęła: Njech żyje Król! Jenerał ten otrzymał pensją z prywatney kassy Króla i krzyż Komendanta orderu świętego Ludwika.

OBWIESZCZENIE

Od Rządu Guberskiego Wileńskiego.

2, JW. Jenerał piechoty i różnych orderów kawaler, Xiąże Platon Alexandrowicz Zubow, chcąc na mocy postanowienia byłego głównego Sądu Litewskiego, zapadłego d. 26 lipca 1812 roku, wykupić z pod władania zastawnego i tradycyjnego wioski do majątności jego Kretynki należące, jakoto: Kiewłayki, Pojedopie, Raducie, prawem zastawnym zmarłemu Szambelanowi byłego Dworu Polskiego, Karolowi Mirbachowi, oddane i trzydzieści jeden włosciów zatradowanych, w roku 1809 dnia 19 maja przez Jenerała byłych woysk polskich, także Mirbacha, we wsi Kretyn-dze, wnieść na ten okup w dniu 10 następującego miesiąca kwietnia 12,203 ozer, zł. i 47,582 złotych i 12 groszy srebrem. Aże do tychże Mirbachów mają pieniężne pretensye Kupiec z Memlu Ruppen, pruski Obywatel Kil, jako też i szlachcic Łozicki i położyli areszt u pomienionego JO. Xięcia Zubowa; dla tego czyni się obwieszczenie, iżby pomienieni Ruppen, Kil i Łozicki stawili się na pomieniony termin, a przynajmniej na dzień 23 następującego miesiąca kwietnia, do Wileńskiego Guberskiego Rządu. Dnia 26 marca 1815 roku. Podpisano: Sowietnik Machwitz.

Sekretarz Dmitrewski.

2 1815 roku miesiąca januaru 14 dnia, dla odwołanych Sądów przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, Ziemskimi Powiatu Rzeczyckiego, stanawszy obecnie niżej podpisany, w imieniu JW. Dominika Szyszki Marszałka bywaszego tegoż Powiatu, następnie dla wiedzy Publiczności przeciwko W. Onnfremu Eytminowi Sędziemu Grodzkiemu i Staroscie Gumbranskiemu, czyni oświadczenie, i oto: iż Obżałny Eytmin dla zawinionych i przez czas długi nieopłaconych, a Skarbowi Monarszemu od prawa wieczysto przedaźnego na niższą część Hrabstwa Łojowskiego od JW. Jozefa Grafa Judyckiego nabytego, poszlił 6,300 rubli srebrnych, jako też opartego na tychże dobrach bankowego długi 67,920 rubli assygnowanych; równie też ze względu nieuszkodzenia Dekretu Ziemstwa Rzeczyckiego, przez W. Wincentego Kruszewskiego Podsejka, w pretensyi obligowey na Obżałnym Eytminie odziedzianego, i summy 17,000 rubli assygn. wskazującego, dał powód Mińskiemu Guberskiemu Rządowi, do czudego nad bezpieczeństwem należności Skarbowey baczenia, nakazania wzięcia pomienionych Dóbr w administracyę i wyznaczenia Sądowi Pttmu Rzeczyckiemu wspólnie z Załącym się JW. Dominikiem Szyszko, Urząd na ówczas Marszałkowski sprawujący, Osób z obywateli Rzeczyckiego Pttu do rządzenia takowemi dobrami i wybierania z onych intrat, z jakowego względu gdy na skutek rezolucyi rządowej w roku 1812 maja 27 dnia nastaley, WW. Podsejka Kruszewskiego i Piotra Przybora byłego Sędziego Grogo Rzeczgo, Załacy się wspólnie z Sądem Powiatowym wyznaczył, Obżałny Eytmin Sędzia z wiadomych sobie pobudek niekontent będąc tak z administratorów jako też z czynności Sądu Pttgo Rzeczyckiego, podanie czyniącego, do którego Załacy się bynajmniej nie należał, takową czynność dopiero wspomnionego Ziemstwa równie i administratorów w Mińskim Guberskim Rządzie i Departamencie zgim skargą obniost, a do Załającego się nie tylko najmniejszy o nie pretensyi nie rościł, ale nadto nieskazitelność charakteru Załtgo się, nieinteressowność w niczem, tak w zanaszanych przez się manifestach, jako i podawanych skargach określał, aby Załacy się wyborem nowych administratorów, wyrzeniem w podziałane przez pierwszych krzywdy i zagarnienie jakoby wybieranych przez nich intrat zatrudnił się, sam Zwierzchności o to prosił. — Po j-kowey proźbie za nadesłanym z Mińskiego Guberskiego Rządu pod dniem 12 gbra 1812 roku Ukazem, chociaż Załacy się na dniu 15 Januaru 1813 roku do odmiany administratorów i do stannowienia wspólnie z Sądem Powiatowym rezolucyi nie należał. Dobrami Obżałgo Eytmina ani na moment nie urzędzał, podania żadnego nie czynił, i mając własny swój ua wszelkie potrzeby dostarczający majątek, do intrat z dóbr Obżałgo epiece uległych, przez administratorów wybieranych nie interessował się, i onych w swym zawiadywaniu nie miał. a dla słabosci zdrowia, której na ówczas Załacy się podlegał, spełnienie takowego wyżey daty pomienionego Ukazu co odmiany administratorów W. Adamowi Przyborze Chożgżemu Pttmu wspólnie z sądem Powiatowym poruczył, jednak Obżałny Eytmin, oddając całkowity majątek swój pod taxę i Exdywizyę i wszystkich kredytorów pozwym edyktałnym na rozprawę przed Sądem Exdywizorski powołując, nie wiadomo w jakim przewidzeniu rozminowazy się widocznie z istotną prawdą, a nawet z własnym przekonaniem w czynnościach Jurydycznych przez siebie samego określonym, a Załującego się uniewinniającym, równie z dalszemi Osobami, i Załującego się tak za obiór administratorów, jako też za frymarczenie jakoby intratami z dóbr Obżałgo wybięfanami, niewiedzieć dla czego, chyba szczególnie z samey chęci próżnego pietstwa i oczernienia Załtego się, nie sobie niewinnego, lub też w celu uwikłania w niepotrzebny proceder, czyli naostatek dla tego, że Obżałny Eytmin straciwszy własny majątek i mało mając furysz na odpowiedź swym wierzytelom, a unikając odpowiedzi z własney osoby, niedostatek z cudzego majątku składać, i wynagradzać onych usiłuje; ku odpowiedzi powołał. — jakowey czynności Obżałgo Eytmina dowieść się niczem nie mogącey, a przeciwko wszelkiej prawdzie, powszechny o tém wiadomości i własnym nawet przekonaniu nie uważnie popelnionej, Załacy się protestując się, że obelgi niewinnie sobie przez Obżałgo Eytmina naniesionej poszukiwać nie zaniebda, przez niniejsze oświadczenie zapowiada i one dla wiedzy tak powszechności, jako też i samego Obżałgo Eytmina Sędziego, podać do Gazet Kuryera Litt: postanawia.

Plenipotent Adam Kretkowski Regent.

Od dnia 1go następującego miesiąca kwietnia, odnawia się prenumerata kwartalowa, na gazetę Kuryera Litewskiego, dla odbierających na miejscu w Wilnie. Cena zwyczajną, na kwartał zł. 15.

Dozwala siedrkuwać — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Gazeta *Korrespondenta Hamburskiego* donosi: z *Wiednia* d. 17 marca: Jenerał kawalerji *Frimont* przybył tu z *Moguncyi* i nie bawiąc uda się do *Węgier*, gdzie bardzo krótko się zabawi. Przeznaczony on jest na dowódcę wojska obserwacyjnego w *Toskanii*; odebrał rozkazy dzienne tutejszego dworu. Pod nim dowodzi Feldmarszałek Porucznik *Bianchi*. Wojska najszybciej idą do *Włoch*. W radzie wojennej panuje nadzwyczajna czynność. Wojsko we *Włoszech* wynosi do 180,000 ludzi, dokąd za kilka dni ma się także udać Feldmarszałek *Schwarzenberg*. Do tegoż wojska udają się, F. M. I. Baron *Spleny*; Jenerałmajorowie Baron *Ezalich* i Baron *Taxis*, 11 batalionów piechoty, 52 szwadrony dragonów, huzarów i ułanów. Wyszedł rozkaz, aby park artylerji, 240 dział liczący, przyłączono do regimentów, które do *Włoch* idą. Jak tylko odebrano wiadomość o wyładowaniu *Bonapartego*, sprzymierzone wojska, do domów powracające, odebrały rozkaz natychmiast do marszu odwrotnego; a teraz wielkie wojsko postawiono na stopie wojennej.

F R A N C Y A.

Gazeta *Korrespondenta Hamburskiego* donosi z *Paryża* pod 17 marca. Wczora o godzinie 3ciej z południa udał się Król w towarzystwie wielkich urzędników, deputacyi marszałków, jenerałów &c. do Izby deputowanych, gdzie się i Parowie znajdowali: a zasiadłszy na tronie, miał mowę, która wielkie sprawiła wrażenie. Głos mocny, tłómaczenie się spokojne, determinowany i wesoły wzrok Monarchy, we wszystkich sercach wzbudziły ufność i rozczulenie, podziwienie i uszanowanie. Wysokie myśli Króla przejęły całe Zgromadzenie, które powstało i zbliżyło się z wyciągniętymi rękami do tronu: te tylko dawały się słyszeć słowa: *Niech żyje Król! umrzeć dla Króla! dla Króla życie, i śmierć dla Króla!*

Tu wystąpił *Monsieur*, pozdrowił Króla niskim skłonieniem głowy, i rzekł: „N. Panie! wiem, że się oddalam od zwyczajnych prawideł teraz, kiedy zaczynam mówić w obliczu W. K. Mosci, ale proszę cię N. Panie, racz mnie mieć za niewinnego i pozwolić, abym tu w imieniu moim i mojej rodziny dał poznać, iak mocno w sercach naszych dzielimy uczucia i zasady, które W. K. Mosć ozywiają: Gdy Xiążę do zgromadzenia powrócił, podniosłszy rękę, rzekł: „Przysięgamy na nasz honor byź wiernymi i umrzeć za Króla i Konstytucją, które są rękoiymią szczęścia Francuzów” — Słowa te zyskały oklaski zgromadzenia. Król w głębokim rozrzewnieniu podał rękę Xięciu, który z czułością ją ucałował. Król potem uściskał Xięcia; całe Zgromadzenie z największą czułością było świadkiem tego tkliwego widoku — Potem mówił do Króla Prezydent *Lainé*: poczem jednogłośnie uchwalono poselstwo wierności dla Króla.

Król do Izby deputowanych jechał przez podwójne szeregi wojska liniowego i gwardyi narodowej.

Tenże *Korrespondent* z innego listu z *Paryża* pod dniem 17 marca: Wszystko tu dzisiaj w żywym jest poruszeniu i natężonym oczekiwaniu stanowiących wypadków, które się wkrótce rozwiązać muszą: gdyż *Bonaparte* z *Lionu* ku *Paryżowi* wyruszył.

W *Marsylii* d. 9 marca Xiążę *Esling* (*Masse-na*) wydał odezwę, w której między innymi wyraża: „Wiadomości, którem otrzymał, takie zawierają skutki, jakich się spodziewać mogłem. Wojska, którem wysłał, nie dopuściły nieprzyjacielowi otrzymać na drodze spodziewanych posiłków: wszystko to powinno was czynić spokojnymi. Obok tego nie przestałem czuwać nad utrzymaniem porządku. Mieszkańcy *Marsylii!* możecie polegać na mo-

iej gorliwości i poświęceniu się. Przysięgam wiarę prawemu Królowi naszemu. Nie zboczę ja z drogi honoru. Gotów jestem przelać krew moją dla wsparcia tronu.”

W anarchii i okropnościach, jakie wydała rewolucya nasza, szuka *Bonaparte* zasłków swoich, Partyóm jego albo raczej wystawcom udało się w *Macon*, *Tournus* i *Chalons* wzruszyć tę część popółstwa, która tylko czeka pory do rabunku. Garnizon z *Macon* do *Moulins* odesłano. Dowódca wojenny został bez wojska. Kupa ludu najsłabszym podżegniona sposobem chwilę tę obrała i najsroższy zrobiła rozruch. Prefekt i inni urzędnicy pokazali się determinowanymi, ale musieli uniknąć szturmowi i do *Chalons* wynieśli się, gdzie podobneż zaszły wypadki. Działa musiano na zebranych wywozić koniach: popółstwo napadło na działa i do *Saony* je wrzuciło. Prefekt, nie mając wojsk zadnych, uciekł do *Autun*. Podobneż wypadki i w tymże czasie w *Dijonie* zaszły. Prefekt *P. Terray*, który z tamtąd wojska przeciw *Bonapartemu* wysłał, nie był w stanie usmierzenia rozruchu i musiał wynieść się do *Chatillon sur Seine*. Mówią, iż sam tylko motloch do tych zbrodniczych należał robot. Wszyscy właściciele i majątniejsi ludzie, którzy na rabunek i bezrząd są wystawieni, wzdychają do publicznej pomocy. Dla rozszerzenia powstania rozpuścił *Bonaparte* pogłoskę, że idzie do *Troyes*, gdzie on dziesięć tysięcy racyy nakazał. Pogłoski zaś te aż do *Provins* rozszerzył. Listy z *Lionu* donoszą, iż *Bonaparte*, jak tylko uwiadomiony został o ciągnięciu Marszałka *Neya*, natychmiast przedpoczął swoje od *Macon* ku *Lionowi* cofnąć kazał. Marszałek *Ney*, z tocią tysiącami wojsk liniowych i gwardyi narodowych przez *Bourg* przechodził. Większa część trzynastego regimentu dragonii, który się dał być uwieść, powrócił do Marszałka *Neya*. Okoliczność ta wielkie zrobiła wrażenie na wojsku *Bonapartego*. Wielka liczba ludzi ję go odstąpiła. Siła ję go nie przechodzi 8 tysięcy ludzi. W *Lionie* odbywał on rewiję, i nie miał nad cztery tysiące piechoty i nad 700 koni. Jenerał *Mouton Duvernet* we dwa tysiące pięćset ludzi z *Valence* wyruszył, w celu połączenia się z Jenerałem *Miollis*. Obie te dywizye znaczny składają korpus w tyle *Bonapartego*. *Marsylia*, *Bordeaux* &c. najsłabszym są ożywione duchem — Z *Wiednia* mamy już wiadomość, iż wszystkie Mocarstwa uważają *Bonapartego*, jako rozbojnika, który nie zasługuje na opiekę praw narodów.

Donoszą z *Hamburga* pod 24 marca. „W tej chwili przyszła poczta francuzka z dnia 17 t. m. *Monitor* dnia tego zawiera, co następuje: „Podług najnowszych wiadomości wnosić należy, że *Bonaparte* d. 13 do *Dijonu* wyruszył i do *Macon* i *Chalons* zbliżył się. Poruszenie to było przewidzianem. Marszałek *Ney*, który go uważał, śpiesznie przeciw niemu pociągnął. — Król do Marszałka *Soulta* Xięcia *Dalmacyi* (o którym w Anglii tak fałszywe rozgłoszono wieści) pisał list z oświadczeniem ukontentowania z jego służby, a razem szacunku, swego i życzenia, aby go mógł użyć nadal.

Wczora udał się Król do Izby deputowanych, miał tam nader tkliwą mowę, wszyscy poprzysięgli umrzeć za Króla.

Wszystkie wojska w *Paryżu* i gwardye narodowe pod dowództwem *Monsieur* wyruszają przeciw *Bonapartemu*, który kierunek swój ku stolicy bierze — Jenerał *Maison* dowodzi pierwszym korpusem, z nim Jenerał *Rapp*, jazdą Jenerał *Valmy*, artylleryją zaś Jenerał *Rutty*.

W *Macon*, *Chalons* i *Dijon* popółstwo powstało: władze wynieść się musiały.

W *Lionie Bonaparte* ciągle na przedmieściu mieszkał i wziął tam rekwiżycyi półtora miliona.

Miasto *Marsylia* ogłosiła dwa miliony nagrody za głowę *Bonapartego*.

Gazeta berlińska donosi z listu, drogą nadzwyczajną otrzymanego, z *Paryża* d. 18 marca: Woenny Minister, przechodząc przez salę gwardyi bokowej wieczorem d. 17 rzekł, do nich: Mości Panowie! od 8 dni czuwacie; możecie teraz pozdejmować bóty i spocząć: tej nocy będą tak spokojnie zasypiać, jak przed 3 miesiącami — Spóźniono ośmią dniami nominacją moją na ministra — nieszczęściu już zabieżono. Sztaby jeneralne nie były organizowane: są już one. Oficerowie odpowiadają za swoje regimenta — Jenerał *Ameg* dowodzący przednią strażą *Bonapartego*, jest poymany, zostaje pod czułą strażą w pokoju moim — Jenerał *Lefevre Desnouettes* i jego spółnicy są już poymani — Jenerał *Marchand* działa w tyle *Bonapartego* i odzyskał *Grenoble*: zdobył on wielką liczbę dział, które tam był zostawił — Tegoż wieczora, Minister wojny kazał poprzybić na wszystkich ścianach w *Tuilleries* następujące ogłoszenie: Jenerał *Marchand* znajduje się w *Grenoble*, gdzie on większą część swoich dział odzyskał — W okolicy *Chalons* (nad *Saoną* w Burgundyi) nasze wojska spotkały się z przednią strażą *Bonapartego*: pobity je i rozproszyły: 800 ludzi i 2 Jenerałów w niewolę wzięły — Nasze wojska spieszenie postępują naprzód — Wszędzie panuje największy porządek — Liczba młodzieży, która wczora (17) w *Vincens* rewiją odbyła, wynosi do 4000: wczorano przyłączyło się 500 innych do naszych — Według prywatnych doniesień z *Lionu*, *Bonaparte* więcej nie ma wojska, nad 7 do 8,000: w dzień przybycia swego do tego miasta, ukazał się on w teatrze: wnet powychodzili wszyscy — Po odzyskaniu *Grenoble* Jenerał *Marchand* otworzył komunikacją z *Masseną*: rozumieją, iż oni złączywszy się weszli do *Lionu* — *Bonaparte* w mieście tym znalazł same tylko znaki widocznej nienawiści i wzgardy — Muncypalność kazała każdemu żandarmowi po 500 franków wypłacić, za przyrowadzenie Jenerała *Desnouettes* i jego współników. — Posel Rossyjski Pan *Pozzo die Borgo* tu przybył — Bank Królewski płaci, iak wśród największego pokoju — Zupelna spokojność panuje w *Paryżu*.

P. S. Dziś po południu (17) odebraliśmy sztafetę (w *Berlinie*) przez *Holandyą* z nieprzyjemnymi wiadomościami. Są one z *Paryża* pod d. 20 t. m. i zapewniają, że *Bonaparte* z pośpiechem ku tej zbliża się stolicy; o stoczony potyczce nie ma żadnej wzmianki. Dokładniejszych wiadomości o tym wkrótce się spodziewamy.

W terażniejszych wypadkach we *Francyi*, interesującą dla czytelnika będzie zapewne rzeczą, poznać dokładnie obecny podział wojskowy *Francyi*, a razem też Dowódców, Naczelników, iak są w kalendarzu Królewskim umieszczeni.

Francya, dawniej na 32, teraz tylko na 23 wojskowych dywizyji jest podzielona.

W pierwszej wojskowej dywizyji jest siedm departamentów: *Seine*, *Seine et Oise*, *Aisne*, *Seine i Marne*, *Loiret*, *Cure et Saone*. Głównem miastem tej dywizyji jest *Paryż*; naczelnikiem Jenerał Hrabia *Maison* (były Jenerał dywizyji) Komendant *Paryża*; Marszałkiem obozowym Baron *Grundler*.

W drugiej wojskowej dywizyji są departamenty: *des Ardennes*, *Meuse et Marne*. Główne miasto *Mezieres*; Naczelnikiem Marszałek *Victor*, Xiążę *Belluno*. Naczelnikiem w *Mezieres* Jenerał Porucznik *Dumonceau*, Hrabia *Bergendal*.

W trzeciej dywizyji wojskowej: Departament

Mazelli, główne miasto *Metz*; Naczelnikiem Marszałek *Oudinot*, Xiążę *Reggio*; dywizyą dowodzący w *Metz*, Jenerał Porucznik Baron *Durutte*.

W czwartej wojskowej dywizyji Departamenty *Meurthe i Vosges*, główne miasto *Nancy*, nie zajęte miejsce Naczelnika, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Pattot*.

W piątej wojskowej dywizyji: departamenty dolnego i górnego *Renu*, miasto główne *Strazburg*; Naczelnikiem Marszałek *Suchet*, Xiążę *Albufery*, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Baron *Desbureaux*.

W szóstej wojskowej dywizyji, departamenty górnej *Saony*, *Doubs*, *Jura*, i *Ain*, główne miasto *Besançon*; naczelnikiem Marszałek *Ney*, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Bourmont*.

W siódmej wojskowej dywizyji departamenty: *Mont-Blanc*, *Jzery*, *Drome* i górnych *Alp*, główne miasto: *Grenoble*, nie zajęte miejsce Naczelnika, Vice-Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Marchand*.

W ósmej wojskowej dywizyji, departamenty: głównych *Alp*, *Wokluzy*, *Rodanu*, *Uyśc i Var*, główne miasto *Tulon*, Naczelnikiem Marszałek *Masena*, Xiążę *Essling* i *Rivoli*; pod nim iako Dowódca w *Marsylii* Jenerał Porucznik Hrabia *Miollis*, w *Tulonie* Jenerał Porucznik Baron *Abbé*.

W dziewiątej wojskowej dywizyji, departamenty: *Ardèche*, *Gaed*, *Lozere*, *Herault*, *Tarn* i *Aveyron*, miasto główne *Montpellier*; Naczelnika miejsce nie zajęte, Vice-Naczelnikiem w *Montpellier* Jenerał Porucznik Hrabia *Grazan de la Perriere*, w *Nimeges* Jenerałowie Porucznicy, Baronowie *Gilly* i *Briche*.

W dziesiątej wojskowej dywizyji, departamenty: *Aude*, wschodnich *Pireneów*, *Arriège*, górnej *Garonny*, wyższych *Pireneów*, *Gers*, *Tarn*, i *Garonny*, główne miasto *Tuluza*; niezajęte miejsce Naczelnika, Vice-Naczelnikami Jenerałowie Porucznicy, Hrabia *de la Borde* w *Tuluzie*, Baron *Laplane* w *Montauban*, Baron *Morausin* w *Tarbes*, Hrabia *Montesquiou-Ferensac* w *Auch*, Baron *Darican* w *Perpignan*.

W jedenastej wojskowej dywizyji, departamenty: *Lauden*, *Gironde*, główne miasto *Bordeaux*, Naczelnikami Jenerał Porucznik Hrabia *Decaen*, Dowódca w *Bordeaux* Jenerał Porucznik *Lafond-Blaniac*, w *Bojonnii* Jenerał Porucznik *Harispe*; Naczelnikiem w oddzielnym departamencie dolnych *Pireneów* w *Pau*, Xiążę *Grammont*.

W dwónastej wojskowej dywizyji, departament: dolnej *Charente*, obudwóch *Sevres*, *Wandeyski*, dolnej *Loiry* i *Vienne*, główne miasto *Roszel-la*; niezajęte miejsce Naczelnika.

W trzynastej dywizyji, departamenty: *Ille i Vilaine*, *Morbihan*, *Finisterre* i północnych brzegów; główne miasto *Rennes*; niezajęte miejsce Naczelnika. Dowódca w *Rennes* Jenerał Porucznik Hrabia *Caffarelli*, Dowódca w dwóch ostatnich departamentach Jenerał Porucznik *Grandeau d'Abaucourt*.

W czternastej wojskowej dywizyji, departamenty: *de la Manche*, *Calvados* i *Orny*, główne miasto *Caen*; Naczelnikiem Xiążę *Castiglione* (Marszałek *Augereau*). Dowódca w *Caen* Jenerał Porucznik Xiążę *d'Aumont*, w *Cherbourg*, Jenerał Porucznik Hrabia *Vedel*.

W piętnastej wojskowej dywizyji, departamenty: nad dolną *Sekwaną* i nad *Somme* i *Cure*; główne miasto *Rotomag*; Naczelnikiem Marszałek Hrabia *Jourdan*, Dowódca w *Rotomagu*, Jenerał Porucznik Xiążę *Castries*.

W szesnastej wojskowej dywizyji, departamenty: północny i ciąsniny kaletańskiej; główne miasto *Lille*; Naczelnikiem Marszałek Xiążę *Tre-wizy* (*Mortier*). Dowódca w *Lille* Jenerał Porucznik Hrabia *Erlon*, w *Kalecie* Jenerał Porucznik Hrabia *Cély*; w *Conde* Marszałek obozowy Baron *Daumenil*, w *Valenciennes* Jenerał Porucznik Baron *Dubrerton*, w *Arras* Jenerał Porucznik Baron *Teste*, w *Dunkierce* Jenerał Porucznik Baron

Vichery, w *Landrecis* Marszałek obozowy *Margan*, w *Maubeuge* Marszałek obozowy *Baron St. Giniez* i t. d.

Siedemnastej wojskowej dywizyi, niedostaie wszędzie w roczniku Królewskim.

W ośmnastej wojskowej dywizyi, departamenta: *Aube*, górney *Marny*, *Jonny*, *Cote d'Or*, *Soony* i *Loary*; główne miasto *Dijon*; nie zajęte miysce Naczelnika; Dowódczą w *Dijon* Jenerał Porucznik Hrabia *Haudeflet*, w *Troyes* Jenerał Porucznik *Baron Marolaz*, w *Chaumont* Marszałek obozowy *Baron Schramm*, w *Auxerre* Marszałek obozowy *Boudin*.

W dziewiętnastej wojskowej dywizyi, departamenta: *Rodanu*, *Loiry*, *Kantal*, *Puy de Dome*, Górney *Loary*. Główne miasto *Lugdun*, Naczelnikiem Jenerał Porucznik Hrabia *Roger de Damas*, Dowódczą w *Lugdunie* Jenerał Porucznik *Baron Albert*, w *Auriliaku* Jenerał Porucznik *Baron de Fer*.

ANGLIA.

Gazeta *Korrespondenta Hamburgskiego* donosi z *Londonu* dnia 17 marca: „Wszyscy obrócili tu uwagę na kometę, który tak niespodzianie na horyzoncie się zjawiał, i z taką posuwa się chyżością, że śladów jego oko doścignąć nie może, a poza sobą na ziemi piękney *Francyi*, wojnę obywatelską, mor, powietrze, i nieszczęścia wszelkiego rodzaju rozsiewa. Ze wszystkiego się pokazuje (mówi jedna z tutejszych gazet) że dawno wypracowany plan przez *Bonapartego* i jego stronników teraz się uskutecznia. Ta część ziemi, która naprzeciw iaskini tygrysa tego leżała, a której pilnie strzedz należało, niestety! przez zbytek łagodney ufności, otwartą i bez żadney straży zostawioną była, pod pozorem, iż okoliczności we *Włoszech* wymagały postawienia na granicy znacznego woyska. *Grenoble* na ogromny skład broni przeznaczono. Ledwie się *Bonaparte* ukazał przed bramami tego miasta, a inż ci natychmiast bramy jego zdrajcy mu otworzyli woysko na jego przeszło stronę Jenerał *Marchand* i kilku wiernych officerów, którzy nie chcieli poddać się zdrajcom, zabici zostali. W *Grenoble* dostało się *Bonapartemu* 150 dział i około 100,000 ręczney broni. Woyska Jenerała *Miollis* również się do niego przyłączyły, a ioty regiment huzarów w *Chambery* ruszył z okrzykiem, *niech żyje Cesarz!* *Bonaparte* usiłuje iak nayprędzey ubiedz stolicę, nimby dostateczne przygotowania przeciw niemu uczyniono. Gazeta *the Courier* donosi: „*Bonaparte* z *Paryżem* szybką ma komunikacyą, o każdym nowym poruszeniu wiedzą natychmiast jego stronnicy: ci będąc panami wszystkich telegrafów, uwiadamiają go przez znaki, rządowi nieznaione — Minister wojny *Soult*, przez wyrok sądu wojskowego z urzędu złożony; ale nierozstrzelany — Zniknęło z *Paryża* 4 Jenerałów i wiele officerów — w *Boulogne* i *Calais* natlok *Anglików* i innych cudzoziemców, wynoszących się z *Francyi*. W *Paryżu* wiele osób niewięziono, które postąpiły występnie. Fałszywa jest wiadomość, że z jednym Xiążęciem francuzkim zle się obchodzono. *Bonaparte* ogłosił nagrodę za głowy *Augereau*, *Talleyranda* i *Marmonta*. Xiężna *Tolleyrand* i małżonka Jenerała *Moreau* przybyły wczora w liczbie 90 innych osób do *Newhaven*, z kąd z *Damanami* *P. Blacas* i Xiężną *Wellington*, Hrabią *Exeter* do *Londonu* się udały — W *Calais* i innych francuzkich portach płacą za przewiezienie do *Anglii* na czólnie po 100 luidorów — Nacisk ludu, w tych portach, gdzie, takóž lekano się *embargo*, jest nadzwyczajny.

W *Paryżu* rozstrzelano żołnierza, który roznosił proklamacye *Bonapartego* pomiędzy biwakującymi żołnierzami.

Nasze pisma utrzymują, że *Bonapartego* woysko wynosi do 80,000 ludzi: co dowodzi, iak niektóre wiadomości są przesadzone — Jenerał *Lefevre Desnouettes* dawniey już w *Anglii* niedotrzymał słowa honoru — Ze 11sty numer monitora w swoim czasie nieprzyszedł, pisma nasze tłumaczą to w następnym sposob: niespodziewana wiadomość telegraficzna o nagłym zjawieniu się *Bonapartego* pod *Lionem*, prze-

ślana była ministerium woiennemu. *Soult* został natychmiast aresztowany, a monitor na dalszy czas zatrzymany. Komunikacye częste *Francyi* z wyspą *Elbę* ściągnęły już od 2 miesięcy baczną prefekta departamentu *Var*.

Ponieważ flotta *Talońska* nie jest bezpieczną: stanie się to więc powodem do przyspieszenia wyprawy na morze śródziemne — Jedna z gazet tutejszych uważa teraznieysze wypadki we *Francyi*, nie za skutki miłości ku *Bonapartemu*, albo nienawiści ku *Burbonóm*, lecz za dowód niestałego charakteru i moralnego zepsucia, które rząd militaryny wprędce zrzucić jest zdolnym — Podług gazet naszych, Marszałek *Soult* był duszą spisku *Bonapartego*, niestety! żadney ieszcze niestoczono potyczki z *Bonapartem*.

Gazeta *Korrespondenta Hamburgskiego* donosi z *Londonu* pod d. 14 marca: „Wczora odebraliśmy pożądaną wiadomość, że pokoy z *Ameryką* w *Washingtonie* ratyfikowany został — Następująca kopia listu Lorda *Castlereagh* do Lorda *Maiera Londonu*, dziś o południu na ratuszu była przybita:

St. James Square, 13. marca.

„Milordzie! z ukontentowaniem donoszę W Pann, że Kapitan *Mande* na szalupie *J. K. M. Favorite*, dziś wieczorem o pół do 10 z *Nowego Jorku* tu przybył, i przywiozł ratyfikacyą traktatu pokoju między *J. K. Mością*, a *Stanami zjednoczonemi*, dnia 24 grudnia w *Gandawie* zawartego. Obóstronne ratyfikacye dnia 17. lutego w *Washingtonie* wymienione zostały. *P. Backer*, któremu akt ratyfikacyi przez *Xcia Rejenta* był powierzony, stosownie do danych sobie instrukcyi, przedsięwziął natychmiast środki dla iak nayrychlejszego uwiadomienia o tém, wszystkich dowódców siły lądowej i morskiej *J. K. M.* na pobrzeżach i granicach amerykańskich, w celu, iżby działania nieprzyjacielskie natychmiast ustały — Mam honor ettc.

Castlereagh.

Traktat pokoju z *Ameryką* składa się z 11 artykułów. 1) Stanowi przywrócenie pokoju, waruje powrót wszystkich posiadłości. Wyspy na odnodze *Passamaquoddy* zostają w posiadaniu zajmującego je teraz mocarstwa. 2) Wstrzymuje działanie nieprzyjacielskie w oznaczonych czasach. 3) Wzajemne oddanie jeńców. 4) Będą wyznaczeni Komisarze względem pretensyi do wysp na zatoce *Passamaquoddy*, o które spór monarcha przyiazny ma rozstrzygnąć. 5) Mają być oznaczone granice między *Stanami zjednoczonemi* i *Kanadą*, jako též, 6) koryto rzeki *Iroquois* i 7) granica między jeziorami *Huron* i tak nazwanym jeziorem *leśném*. 8) 9) Działania nieprzyjacielskie z *Indyanami* ustają: ci otrzymują na powrót swe prawa i przywileje, jakich używali w roku 1811. 10) obie strony obowiązują się zaprzestać handlu niewolnikami. 11) Ratyfikacye we 4 miesiące albo i prędzey, wymienione być mają.

Przywrócenie to pokoju równie w *Ameryce*, jak i w *Anglii* niezmiernie wielką sprawiło radość. *Washington* i inne miasta amerykańskie, z téy okoliczności oświecone były. — Dzisiaj zawarcie pokoju z *Ameryką* przez wystrzały działowe z *Tower* i *Parku* tu obwieszczono. — Jak tylko traktat pokoju do *Ameryki* przyszedł, natychmiast Senat rozważył warunki i ratyfikował. — Dotąd niewiemy, gdzie się ukrywa Lord *Cochrane* po swoim z więzienia zniknięciu, Marszałek więzień oświadczył 500 f. s. za jego poymanie — Wewnątrz kraju zupełna spokoyność panuje. Niejakie usiłowania jéy zaburzenia natychmiast przez władzę cywilną zniszczone zostały — Zmyślona pogłoska, że *Sir F. Burdet* w pojedynku z Lordem *Castlereagh* zginął, dla tego zdaje się być rozgłoszoną, ażeby pospólstwo od rezerwów wstrzymać — Kupienie się pospólstwa ustało: ciągle jednakże chodzą i jeżdżą patrole. — Zawczora nowy okręt liniowy, *St. Vincent*, 120 działowy, w *Plymouth*, z warsztatu spuszczone.

z Za przykładne ze włzech miar i prawdziwie ludzkie z mielkancami obchodzenie się pierwszej Roty Półku *Majoros Grenad*: pod Komendą *W. Fortunata* *Cyryny* Sztabs Kapitana, przez cały czas konsystencyi w majątkach *PP. Benedyktynek Wileńskich*: zniemieniem tychże *Benedyktynek* i *Proboszcz Twereczńskiego*, podziękowanie *W. Kapitanowi* i rzetelną wdzięczność, publicznie się oświadcza. Z *Twerecza*, 16. Marca 1815. Roku.

OBWIESZCZENIE.

3 Na skutek przedpisania Departamentu Skarbowey własności, 25go februaryi niniejszego 1815 roku, pod Nrem 77 nastalego, Izba Skarbowa Litewsko-Wileńska obwieszcza, iż będą oddawać się w teyże Izbie, przez publiczną licytacją w sześciolletnią arendowną dzierżawę, od dnia 12go przyszłego mca aprila roku bieżącego, Dobra skarbowe pod tymczasowemi administracyami zostaiące, i w poniższym tu rejestrze oznaczone, całemi fundami, lub folwarkami do nich należnemi; chcący zatem licytować takowe Dobra, mają się jawić do Izby Skarbowey sami osobiście, lub przez swoich prawnie umocowanych Plenipotentow; z dostatecznemi ewikcyami w miarę dwóletniej intraty, jaka z licytacji nastąpi w trzech terminach, to jest: pierwszym 9go, drugim 12go, i trzecim ostatnim 15go przyszłego miesiąca aprila, gdzie szczególne kondycye do kontraktu służące, w każdym czasie okazane będą. Marca 11 dnia roku 1815.

Wincenty Tarnowski Sowiernik.

Za Sekretarzn Tytul. Sow Grądzki.

Regestr majątków Skarbowych w Gubernij Wileńskiej, jakie od dnia 9go kwietnia roku 1815 mają być wypuszczone z licytacji w sześciolletnią arendę.

N.	w Powiecie wileńskim.	Liczba		Dochód roczny na Srebro	
		domów	duch pól i męz	Ruble	ko-pie-iek.
1	Klucz Szeszole - - -	261	378	3783	78
2	Folwark Bebrusy - - -	16	43	181	70
3	Starostwo Ławaryskie - - -	62	128	933	49
4	Place w Mieście Wilnie do Horodnictwa Wileńskiego należące - - -	-	-	45	97 $\frac{1}{2}$
	Dzierżawy.				
5	Kołoboryszki - - -	5	23	67	6
6	Pelikany - - -	2	4	11	70
7	Gudelki - - -	-	-	90	-
8	Rotunce - - -	4	4	75	32
9	Kurmelany Ławkuny - - -	19	52	244	59
10	Pelikany czyli Papunże - - -	3	7	24	42
	w Oszmiańskim.				
11	Starostwo Krewskie z dwóma folwarkami - - -	259	589	2080	72 $\frac{1}{2}$
	Dzierżawy.				
12	Krawcowszczyzna - - -	1	-	35	90
13	Czotyryki - - -	6	41	182	25
14	Nierowka - - -	-	-	60	-
15	Koniuszestwo Oszmiańskie - - -	14	27	120	90
	w Zawileyskim.				
	Dzierżawy.				
16	Widyszany - - -	9	27	166	80
17	Rusoliszki - - -	1	1	53	75 $\frac{1}{2}$
	w Trockim.				
18	Część Starostwa Niemojockiego - - -	86	159	1172	54
	Dzierżawy.				
19	Braźela - - -	91	139	1017	97 $\frac{1}{2}$
20	Buble - - -	2	5	119	32 $\frac{1}{2}$
21	Wozniczany - - -	-	-	35	70
22	Buryszki - - -	3	-	40	50
23	Sudzintany - - -	-	-	10	80
24	Wobole - - -	3	7	12	-
25	Mieszkucie - - -	4	9	60	38 $\frac{1}{2}$
26	Hornokole - - -	4	11	27	39
27	Nowosiady - - -	1	1	133	50
	w Kowieńskim.				
28	Starostwo Kurmiałowskie - - -	76	270	1423	62
29	Część Starostwa Rumszyskiego z Kluczem Wenzdiagolskim - - -	155	294	2476	20
	Dzierżawy.				
30	Szlikie - - -	18	32	186	20
31	Powierzchnie - - -	51	127	1173	64 $\frac{1}{2}$
32	Sylgiany i Gerwiany - - -	18	36	282	15
33	Kolupie - - -	4	8	26	52
34	Łąka Ostrów - - -	-	-	78	54

		w Brastawskim.			
35	Starostwo Pluskie - - -	31	42	232	80
	Dzierżawy.				
36	Obole - - -	4	11	57	60
37	Mitasze - - -	16	43	278	40
38	Część Starostwa Bernatanskiego. - - -	11	15	408	15
	w Rosieńskim.				
39	Star. Saskie - - -	76	231	2026	17 $\frac{1}{2}$
40	Starostwo Jaswoyskie z dwóma folwarkami - - -	219	403	5234	92 $\frac{3}{4}$
	Dzierżawy.				
41	Cyganiszki - - -	-	-	3	-
42	Botosz - - -	2	15	30	52
43	Kawsze - - -	8	11	90	63 $\frac{1}{2}$
44	Kubeluny Lencze Ositany - - -	74	68	1700	85
45	Dulkie - - -	8	18	78	14
46	Biswoynele - - -	-	-	45	-
47	Biswoynele - - -	12	26	195	12
48	Zasztowty - - -	20	65	397	94 $\frac{3}{4}$
49	Koyrany - - -	20	45	303	10
50	Kiawki - - -	-	-	-	-
51	Jurydyka w Mieście Rosienach - - -	-	-	9	-
	Ditto Rosieńska	-	-	31	-
	w Telszewskim.				
	Dzierżawy.				
52	Zylwie - - -	2	5	76	35
53	Lopaycie - - -	21	75	419	82 $\frac{3}{4}$
54	Zaruby - - -	4	10	87	15
55	Ruszyny - - -	-	-	36	45
56	Ryszkiany - - -	7	19	173	96
57	Widaykie - - -	3	8	162	30
58	Poiznie - - -	7	9	220	96 $\frac{1}{4}$
59	Mieaycie - - -	3	10	111	97 $\frac{1}{2}$
60	Kierbedzie - - -	-	-	50	3 $\frac{1}{2}$
	Jeziro Łuksztany	-	-	-	-
	w Szawelskim.				
61	Starostwo Powendskie i Gintenskie - - -	146	406	1955	81
62	Dito — Pożyżemskie - - -	10	26	58	68
63	Dito — Montartyskie - - -	3	2	18	-
	Dzierżawy.				
64	Dargiany - - -	9	-	78	30
65	Pelaynie - - -	3	4	51	-
	w Upitskim.				
66	Traktyer i młyn wodny w Mieście Poniewieżu - - -	-	-	3388	54
67	Folwark Kryniczyn - - -	52	208	2108	30
68	Starostwo Pojeziorskie - - -	17	20	195	87
69	Dzierżawa Skilwiany - - -	2	2	36	-
70	Starostwo Giegieckie - - -	16	33	589	91
	w Wilkomierskim.				
71	Starostwo Okmianskie - - -	11	27	136	64 $\frac{1}{2}$
72	Dito — Pupańskie - - -	43	130	1042	2
73	Woytowstwo Pomuskie - - -	48	100	1042	7 $\frac{1}{2}$
74	Dzierżawa Wilkobruki - - -	16	51	304	5

Sowiernik Stanu Ignacy Listowski.
Naczelnik Stoła Rogala Lewicki.

3. Sąd Exdywizorski w Mtsi Degulach dla natysfacyonowania Kredytorów JWW. Hieronima i Benedykta żyjących, a Józefa i Ignacego zmarłych braci Morykonich exystujący, zbliżony do końca swej czynności, i spodziewa się otworzyć Izbę z namowy w d. 27 mca Mar: R. teraźniejszego, uwiadomie o tem wszystkich JWW. Kredytorów, życzących nasydować się przy promulgacie Dekretu — Tym zaś którzy na ten dzień nie będą mogli przybyć, daie wiedzieć, iż takowy Dekret będzie zlokowanym w miescie Swięcianach w Kancellaryi Ziemskiej Zawileyskiej u Regenta Ziemskiego i Grodzkiego Ptu Zawil' oraz niniejszego Sądu Wgo Mateusza Woynowskiego. — Niemniej iż Komornicy rozpoczna Schedowanie w dnia 15 Apryla Roku teraźniejszego. — Datt 1815 Mar: 15 dnia. Prezydent Ziem: Zawil: i Exdywizy Dowgiało. Prezydent Ziem: Ptu Trock: Ignacy Tański. Prezydent Grodz: Ptu Kowień: Adam Kozakowski

2. Sukcessnowie zmarłego JW. Zienkowicza Kanonika Wileńskiego oświadcza licytacją wszelkich sprzętów to jest srebra stołowego, zegarów wielkich i repetera, porcelany stołowej i kaftyjerów, pojazdów, koni stajennych, meblów różnych, garniturów szlifowanego szkła, miedzi kuchennej etc która to licytacja publicznie ze wszelką formalnością w domie Zienkowiczowskim na Trockiej ulicy pod Nrem 394 od dnia 1 Apryla o godzinie zacznie się 8 i ciągle do wyprzedania trwać będzie. Franciszek Rodziewicz mpr.

DODATEK DRUGI

OBWIESZCZENIA RZĄDOWE.

1. JW. Minister Spraw wewnętrznych udzielił JW. Gubernatorowi Cywilnemu Wileńskiemu postanowienie Rządzącego Senatu, ażeby wszytką szlachta, która dotąd w Deputacyách Słacheckiego Zgromadzenia dowodów ślachectwa swojego nie złożyła; i której imiona nie są zapisane do księgi ślacheckiej rodowitości, dopełniła tego koniecznie, w przeciągu trzech lat pierwszych: w przeciwnym bowiem zdarzeniu, za nadęściem wyborów ślacheckich, ci ze szlachty, których imiona nie znajdują się w gubernskiej księdze ślacheckiej rodowitości, nie mogą, na mocy prawa, być przypuszczonymi do wyborów, i nie mogą być wybieranymi na urzędy. Rząd Guberski Wileński, ziemskim i miejskim Policyóm zaleciwszy, aby o tém przez publikaty ślachtę tutęszey gubernii uwiadomily i na to rewersa wzięły, obwieszczenie niniejsze do gazet jeszcze podaje, aby się nikt nie mógł składać niewiadomością o tém. Dnia 26 marca 1815 roku.

Podpisano: *Sowietnik Machwitz.*
Sekretarz Dmitrewski.

1. Stosownie do N a y w y ż e y, potwierdzonej opinii Rady Państwa, pod dniem 1szym stycznia, terażniejszego, 1815 roku, zabronioną została cyrkulacyą cudzoziemskiej drobnej monety, czyli, bilionu, w guberniach *Kurlandzkiej i Inflandzkiej*. W celu wykonania tego postanowienia, przedsięwzięte były, pod bezpośredniem rozrządzeniem JW. Ryzkiego i Kurlandzkiego Gubernatora Wojennego, wszelkie potrzebne środki, a skutkiem ich, kurs bilionu cudzoziemskiego, od dnia 1go stycznia roku terażniejszego, zupełnie zabroniony został, i, gdzieby się on okazał, podpadnie konfiskacie: ponieważ w przeciągu 1814 roku, wskazaną była mieszkańcom wszelka dogodność wymiany jego na monetę rossyjską, lub, wysłania za granicę; ale w miejscach gubernij Litewskiej, granicznych z *Kurlandya i Inflantami, berlinki* i inny bilion kurs mają, które zawożone przez żydów z *Inflant i Kurlandyi*, na powrót przez wieśniaków tam przychodzą, Zaczem, dla przecięcia tego, JW. Minister Skarbu uczynił odezwę do JW. Gubernatora Wojennego Litewskiego, a JW. Gubernator Wojenny przelozył tużtejszemu Rządowi Guberskiemu; aby mieszkańców, granicznych ze wspomnionymi gubernijami, przez publikaty uwiadomić, o zabronionej cyrkulacyi cudzoziemskiego bilionu, a razem, ponowić zalecenia w pogranicznych powiatach, do których z gubernij pomienionych cudzoziemska drobna moneta wkraść się mogła, szczególnie na czas przyszły, iżby, jako cyrkulacyą takowego bilionu, na skutek N a y w y ż s z y c h R o z k a z ó w, jest zakazaną, nikt jego, ani w przemianie monety rossyjskiej i assygnacyi, ani w żadnym innym zdarzeniu, nie przyjmował, ani wydawał, pod obawą konfiskaty i surowego podług praw ukarania. Dla czego, Wileński Rząd Guberski, do wszystkich tutęszey gubernij miejskich i ziemskich Policyi, równie o zapublikowaniu niniejszego postanowienia, jako i postrzeganiu jego z największą surowością i czynnością, uczyniwszy zalecenia, aby cudzoziemską drobna moneta nie była przywożoną z zagranicy, i pod żadnym pozorem kursu i cyrkulacyi nie miała, pod surową, za dopuszczenie tego, samychże Policyi, odpowiedzialno-

ścią; dla lepszego o tém uwiadomienia, aby nikt nie mógł składać się niewiadomością o takowym postanowieniu, czyni się jeszcze ze strony Rządu miniejsze przez gazetę *Kuryera Litewskiego* ogłoszenie. Dnia 26 marca, 1815 roku.

Podpisano: *Sowietnik Machwitz.*
Sekretarz Dmitrewski.

1. Od Wileńskiego Rządu Guberskiego, czyni się Obwieszczenie, iż za nieopłatą przez byłego Marszałka Kowieńskiego Zawiszę, należnego od niego miastu Kownu długu 9,000 czerwonych złotych, i procentów 2,400 takż czerw. złotych, postanowioną poddane przez niego na Ewikcyą tego długu majątki pomienionego Zawiszy Szłapoberże i Nowoberże w powiecie Szawelskim położone, dla wybrania takowej należności miasta, wypuścić na trzy lata w arędę przez publiczną licytacyą, którą determinowano odbywać w Izbie Skarbowey Wileńskiej; chcący przeto wziąć pomienione majątki, w arędę, zechcą przybyć dla licytacyi z dostatecznymi i prawnymi ewikcyami, w terminach rzym 9go, zgim 12go, a trzecim i ostatecznym dnia 15 kwietnia roku terażniejszego. Dnia 28 marca 1815 roku. (podpisano) *Sowietnik Machwitz.*
Sekretarz Dmitrewski.

1. Roku 1815 miesiąca marca 13 dnia. — Oświadczenie imieniem W. Wincentego Botwiłła Chorążego byłych wojsk polskich — przeciwko W. Ignacemu Hutorowiczowi Łowczyowi Ozmiańskiemu, w tytule Opiekunowi, i Franciszce z Mackiewiczów Botwiłłowej Chor. b. w. pol. zanesi w treści następnę. — Kilka laty w przody przed weysciem w związek małżeńskie i w ciągu sześcioletniego pożycia Złgo z Obżalną swą Zoną, wiadome były dostatecznie Złgoemu Obżalney interesu, stan funduszu i na onym wiele opartych ciężarów. Nigdy jednak też Obżalna Złgo Zona prócz za pretensye ex possesso Folwarku Nahawek, za jedną roczną arędę tysiąca złych należone i przez W. Jana Rudominy zaspokojone i zakwitowane, żadnego najmniejszego długu Obżalnu Hutorowiczowi nie była winną. Stało się jednak że kiedy Złgo niestałością onęj żdalony od wspólnego z nią życia, o swą własność prawnymi tranzakcyami zapewnioną, przez process dopominać się zaczął. — W ówczes Obżalni Łowczyk Hutorowicz i Zona moja zmysliwszy dług jakoby za obięciem od lat kilkunastu, nigdy nie były na 98,000 złych nieprawny, bo bez dołożenia w pozwie mojej jako męża, jeszcze pod niebytność terażniejszych dodanych Opiekunów asystencyi utworzyli process, i w roku 1814 Junii 13 w Sądzie Ziem. Wileńskim oczewisty na złk 201,000 otrzymali Dekret, że dalszy o to ciągnie się jeszcze process, gdyby przeto nikt z Publiczności, takowego Dekretu nie nabył i nie nabywał, Złgający przez niniejszą awizacyą w Gazecie *Kuryera Litewskiego* zamieszczoną i trzykrotnie wyśc mającą, zastrzegam.

Wincenty Botwiłł b. Mag: Ptu Wilejskiego Kommiss:

1. Na fundamentie rezolucyi Sądu Gł. Mińskiego Departamentu w dniu 19 xbra 1814 roku nastaley, uprzednia zasłzey Remissie z tegoż Depar. taxę i Exdywizyą nowego dworu majątności W. Tomasza Proszynskiego w Mińskim Poie sytuowanej, satysfakcyą nakazującey, że Sąd Taxatorsko Exdywizorski z Urzędników tąż rezolucyą naznaczonych złożony w terminie z obwieszczenia cztero-niedzielnego właściwym to jest: w dniu 15 idących roku i miesiąca, ad Fundum nowego dworu, kompletnie zjechawszy, po zapisaney Reassumpeyi, Juryzdykcyą swoją podług żądania stron do kamienicy W. Kisterowej w Mieście Mińsku na wysokim rynku sytuowanej przeniosł, a w porządku zaskuteczniienia poruczoney sobie czynności, między dalszym, lawentacyą i administracyą majątku Nowego Dworu uznawszy, akta z rodzaju sprawy wypadajęce udecydował, kopią z spraw i komportacyą wzajemną tak po wszystkich Kredytorach i pretensorach; jakoteż samym Debitorze W. Tomaszu Proszynskim wszelkich papierów w naturze i na regestrze, a ruchomości tylko na regestrze exacto sporządzić się powinny do kancelaryi Sądu Ziem. Ptu Miń. na dzień 1 marca terażniejszego roku z persystencyą oney dwómiesięczną i wolną za rewersami komunikacyą przeznaczył, pomiarej ziemi wyznaczonemu Komornikowi zalecił, zjazd powtórny do Miasta Mińska na dzień 27 julij idącego roku odłożył, i do staunności na onym, wszystkich Kredytorów i pretensorów W. Tomasza Proszynskiego, pod utratą rzeczy, powołać postanowił, przez niniejszą awizacyą obwieszcza się. — Działo się na sessyi Sądowej 1815 roku marca 19 dnia. Franciszek Wirpsza Sędzia Ziem. Ptu Bobruy. Exdywizor. Ferdynand Dworzecki Pod-

śedek Ziem. Ptu Wilej. Exdywizor. Felix Wjsznawski Pisarz Ziem. Ptu Mozyr. Exdywizor. Zgodno z Protokołem — Ziem. Miń. Dekr. i Exdywizorski Rejent Ignacy Mroczkowski.

I. Niżey podpisany zapobiegając, poddaię do wiadomości publiczney, przeciw zawieszonéy awizacyi przez WJPanią Małgorzatę Sorokową Chorążynę Ptu Zawiley, o dworek na Zarzeczcu pod Nrem 516 będący. Iż zamierza i' publicknie o wypuszczeniu w kilkuletnią arzędę ony, przymuszony jestem przez publiczne oświadczenie ostrzedz mogących się znaleźć Kontrahentów, że Pani Sorokowa nie ma żadnego Prawa do tego dworku, i nie jest iak ożesową Intruzorką, i ku przekonaniu powodów weycia jey do dworku pomienionego nayrzetelniejsze dołączam pokrótce objaśnienie. — Po śmierci oycy W. Edwarda Soroki Pisarzewicza pozostałe, folwark Uswiacie, znaczne w nim gospodarskie zapasy i przystoyną ruchomość, dworek pomieniony, i 48.000 kapitału z pewnych lokacyów, zeszyi s. p. w roku 1812 Leon Soroka mąż pomienioney, a jako Stryi rodzony Pisarzewicza w roku 1796 zagarnął w swoje zarządzanie i opiekę wszystko. Chociaż JWW. Mar. Guberski Sulistrowski i były Sędzia graniczny Ptu Zawiley. Buczynski Pisarzewicza opieki nie mały przeciąg współnikami, i kiedy upodobało się tymże JWW. zrzedć się takowego opiekowania, a zaieli się czuley opieką nad Synem zesłego Chorążego, i protekcyą matki jego. Gdy wyszedłszy w roku przeszłym Pisarzewicz z opieki nie może naleść istotną figurę, któraby powróciła własność jego i niewiedząc gdzie 19 letnia intrata z Uswiacia po 6.600, z dworku po 2.000 gurą złeh corok czyniło, z powyższem kapitałem w jedno spłyciwszy czyni 200.000. złeh gdzie zalega, o dworek własny Pisarzewicza dopiero zdezolowany, i do tego Chorążyna zamitregza weycia w possessyą jemu, projektując żeby czekał Pisarzewicz wyiscia jey Syna z opieki. Także Stryi rodzony Pisarz a brat zesłego Chorążego, Michał Soroka żyć przestawszy, zostawił w równy podział folwark Skirlany, i ten w połowie iako Successor po Bracie, a w drugiey części iako opiekun Pisarzewicza Chorąży pod swoje władanie zaiowszy, niebawnie zszedł z tego swiata. Przeto porządkiem dopominac się W. Pisarzewicz swojej należności zaczyna, i nie będzie miał zwróconą, jako mając nadzieję w przepisach praw Litewskich w rozdziale 6 równie uczereźdenia o Guber. punktu 222 i dalszych z rozdziału 16 i Ukazu Senackiego 1809 7bra 28, że nieletnim wychodzącym z opieki przyspieszać zwrot zaleca w całości, zatem niniejszym piśmem zawiadamiam chcących kontraktować, o pomienione dworek i połowę folwarku Skirlan w Poie Zawiley, położonego, nie zostały uwiedzionemi, że wyłudzone przez ten sposób jakie pieniądze, będą mieli wielkie zatrudnienie do odzyskania od onych, a dziedzie uzyskawszy nie będzie uważał na takie kontrakte lub dane pieniądze, wczém do wiadomości publiczney poddaię, iako zajmując się interesami Pisarzewicza podpisuję. Jerzy Drabowicz.

1 Z dnia 28go na 29ty marca, okradziono w noccy piwnicę w Domie W. Abramowicza pod Nrem. 205 w której następnie rzeczy zginęły: Ætheru sulphurycznego w trzech flaszach okrągłych szkła saladynowego funtów ośm. Ætheru octowego w jedney flaszy okrągłej funtów sześć. Ætheru saletrowego alkoholizowanego czyli spiritus nitri dulcis w dwóch flaszach półgarcowych białyeh czworobocznych z korkami szlifowanemi funtów ośm. Kamfory w trzech garkach glinianych dużych bez polewy, funtów czterdzieście. Balsamu opodeldych słoików 42 podłużno okrągłych na wierzchu z karteczkami drukowanemi. — Uprasza się ktoby o takowych rzeczach doniósł w ogóle lub pojedynczo do Policji M. Wilna, lub do Apteki w rzeczonym wyżey domie sytuowaney, lub o sprawcach tego złodziejstwa powziął wiadomość, może się sprawiedliwéy i przyzwoitéy spodziéwać nagrody. K. Wagner.

1 Dnia 29 marca 1815 roku, Został skradziony koń na trakcie pocztowym, z Ozmiiany do Wilna idącym, w Karczmie Krzyżowce, szersci siwo strokaty, mierzym

lat czterech; przeto niniejszym piśmem przez awizacyą w Gazetach ogłaszam, ktoby takowego konia odebrał, przyprowadzić raczy do Domu Komara w Mieście w Wilnie pod s. Michałem, lub dadź wiedziéć — Zostanie przyzwoicie nadgrodzony. takowe ogłoszenie podpisuję. — Dat ut supra. Augustyn Bukaty.

I. Ur. Wiktoryja z Kunickich Puchal-ka mieszkająca w mieście Powiatowém Zasławiu Guber. Wołyńskiej szuka zawiadomienia siebie o mężu swoim nr. Aleksandrze Puchalskim, który po przemieszkaniu z nią lat kilka, już lat czterenascie mija jak ją opuścił, i żadney wiadomości powziąć o nim nie można. Był on twarzy sucharlawey, nosa pociągłego, oczu siwych, ospowaty, włosów czarnych, między któremi znać było siwe; ktoby wiedział p życiu lub śmierci wspomnianego nr. Puchalskiego, niech zawiadomi rekwiratkę w Zasławiu Powiatowém mieście Gubernij Wołyńskiej mieszkającą. Podaie do gazet tę wiadomość.

X. M. Krzyżanowski Kanonik Łucki.

1. Dwa majątki w Powiecie Witkom. sytuowane o mil 13 od miasta Wilna odległe jeden dymów 7, drugi 11 w sobie zawierające, w pozycyi naydogodniejszey, są do wyprzedania na wieczność; ktoby zaty m życzył nabyć wzmienione majątki, ma się zgłosić do niżey podpisanego mieszkającego w kamienicy W. Andrzejewskiej na Zarzeczcu pod Nrem 567 sytuowanej.

Jan Kniazewicz Adw.

1 Synmóy Karól Wolgemut, jadący z Litwy do Warszawy, z pewnym Oficerem Polskim, którego nazwiska nie wiem, zaginął pod Wilnem w końcu miesiąca Nowembra 1812 roku. — Synmóy, ma lat 11, oczu i włosów ciemnych, twarzy okrągłej i miernego wzrostu. Ktoby o wspomnianym Karolu Wolgemucie powziął jaką wiadomość, niech raczy o tém donieść straskanéy o swego syna matce, mieszkającéy teraz w Wilnie w Pałacu JW. Łopacińskiego obok domu W. Reyzera, blisko Klasztoru PP. Bosacek, a prócz wdzięczności przyzwoitą odbierze nagrodę. — W Wilnie dnia 31 marca 1815 roku.

Margueryte Wolgemut.

Сынъ мой Карлъ Вольгемуть, ѣхавъ изъ Лишчы въ Варшаву, съ однимъ изъ Польскихъ Офицеровъ, котораго имя мнѣ неизвѣстно, остался въ окрестностяхъ Города Вильни, въ конѣ ноября мѣсяца 1812 года. Онъ имѣлъ 12 лѣтъ, глаза и волосы шѣмныя, лице круглое, и средняго возраста. Ежели бы кто о шаковомъ Карлѣ Вольгемуть, имѣлъ какое либо свѣдѣние, благоволи бы о семъ извѣстить печальную мать его о своемъ дѣтяти: живешъ же она шеперъ въ Вильни въ домѣ Г. Лопацинскаго, обокъ дома Г. Рейзера, близъ Монашпыра Монахинь Босачокъ, а кромѣ благодарности и примѣрное получишь награждение. Вильно марта 31 дна.

Маргарита Вольгемуть.

2. W Domie JPauli Frobenowey znanym, są pokoie z meblami, garderoba, sklep i ogród do najećcia, takóž kanarek kurantowy, sroki gadające i szpic jeden do sprzedania, kto sobie życzy najać, lub kaurka abo szpica kupić, niech się zgłosi do aktorki tego domu pod Nrem 1533 na Popławach mieszkającéy. Dat w Wilnie miesiąca marca 26 dnia 1815 roku. Rosalia Frobenowa, a téraz Soloocka Majorowa.